

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prokuratury Regionalnej w B.

przy uczestnictwie A. H.

o wpis hipoteki przymusowej do księgi wieczystej [...],

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 czerwca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 12 czerwca 2020 r., sygn. akt VII Ca [...],

1) odrzuca skargę kasacyjną;

2) zasądza od uczestnika A. H. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 października 2019 r. Sąd Rejonowy w K., w wyniku rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza z 6 czerwca 2019 r., utrzymał w mocy wpis w dziale IV księgi wieczystej nr [...] na udziale A. H. wynoszącym ½, hipoteki przymusowej do kwoty 200.000 zł, ustanowionej przez prokuratora celem zabezpieczenia majątkowego na poczet środka karnego w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa skarbowego o wartości nie mniejszej niż 9.656.886 zł. Postanowieniem z 12 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację uczestnika od orzeczenia Sądu Rejonowego.

Uczestnik A. H. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu wieczystoksięgowym, będących w świetle systematyki części drugiej kodeksu postępowania cywilnego jedną z kategorii spraw z zakresu prawa rzeczowego, skarga kasacyjna jest dopuszczalna w sytuacji, w której przedmiotem zaskarżenia jest postanowienie co do istoty sprawy oraz postanowienie w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończące postępowanie w sprawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że nie są zaskarżalne skargą kasacyjną orzeczenia sądu drugiej instancji wydane w przedmiocie wpisu lub wykreślenia w księdze wieczystej dokonywanych w związku z realizacją zabezpieczenia (w znaczeniu procesowym). Stanowisko to jest uzasadnione tym, że w takim wypadku wpis pełni funkcję zabezpieczającą lub tym, że postanowienia w przedmiocie takiego wpisu nie kładą kresu czynnościom w zakresie uprawnień podmiotowych związanych z ustrojem ksiąg wieczystych lub nie powodują zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2018 r., V CSK 362/17, niepubl.).

Należy uznać, że w razie, gdy wpis do księgi wieczystej, w szczególności w postaci ostrzeżenia, służy wykonaniu lub dopełnieniu zabezpieczenia, postępowanie wieczystoksięgowe nie pełni funkcji samodzielnego postępowania nieprocesowego, lecz stanowi stadium wykonawcze (realizacyjne) postępowania zabezpieczającego. Jako takie jest elementem jego organizacji i podlega obowiązującym w nim regułom, w tym również co do zaskarżalności orzeczeń. Postanowienia w przedmiocie wpisu w księdze wieczystej, w tym wpisu hipoteki przymusowej lub wpisu ostrzeżenia, wydawane w takim postępowaniu wieczystoksięgowym nie mogą być kwalifikowane jako postanowienia co do istoty sprawy w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie wnioskodawca - prokurator wniósł o wpisanie do księgi wieczystej hipoteki na udziale uczestnika we własności nieruchomości

ustanowionej w celu zabezpieczenia środka karnego. Także taki wpis ma charakter wykonawczy wobec ustanowionego zabezpieczenia. Hipoteka powstała w wyniku jego dokonania ma oczywiście konstrukcję właściwą dawnej hipotece kaucyjnej, tak samo jak każda hipoteka ustanawiana w stanie prawnym ustalonym ustawą z 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. Nr 131, poz. 1075).

Powyższe okoliczności uzasadniały odrzucenie skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestnika - art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) i obciążenie go kosztami postępowania kasacyjnego, stosownie do art. 520 § 2, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800).

jw